

mandssager (kapitel 80-sager) anses for at være et reelt problem, der indebærer et ikke ubetydeligt ressourcespild, herunder med hensyn til domstolenes ressourcer.

Justitsministeriet er derfor enig med Advokatrådet, Dommerforeningen og Rigsadvokaten i, at der er behov for at ændre reglerne om afsigelse af udeblivelsesdomme i straffesager, for derved at sikre, at flere sager kan fremmes til dom, uanset at den tiltalte udebliver.

Som det fremgår af det følgende, omfatter Justitsministeriets forslag alene sager, i hvilke der er rejst tiltale. Derimod omfatter forslaget ikke de sager, der i dag behandles som tilståelsessager (§ 922-sager), og hvor den sigtede udebliver fra retsmødet.

En udvidet adgang til at afsige udeblivelsesdomme i straffesager kan i princippet ske på grundlag af to fundamentalt forskellige principper. Begge principper har fundet udtryk i retsplejeloven.

I mindre alvorlige straffesager, det vil sige i de sager, hvor der ikke bliver spørgsmål om højere straf end bøde, anses udeblivelse normalt som en tilståelse af det forhold, som der er rejst sigtelse for, og der sker umiddelbar domfældelse, medmindre retten finder, at særlige omstændigheder taler herimod, jf. retsplejelovens § 934, stk. 1.

I de mere alvorlige straffesager finder bestemmelsen i retsplejelovens § 847, stk. 3, derimod anvendelse. Denne bestemmelse angiver ikke en tilsvarende formodning for tilståelse. Her er der alene tale om, at domsforhandlingen, når betingelserne i bestemmelsen er opfyldt, kan gennemføres i tiltaltes fravær med sædvanlig bevisførelse mv.

Efter Justitsministeriets opfattelse ville den største grad af effektivisering kunne opnås, hvis princippet fra § 934, stk. 1, blev overført på de mere alvorlige straffesager, så udeblivelse generelt blev anset som en erkendelse. Dette ville navnlig være tilfældet, hvis udeblivelse ikke alene blev anset for en erkendelse i de straffesager, hvor anklagemyndigheden har rejst tiltalte, men også i de sager, hvor der alene foreligger en sigtelse, og hvor straffesagen forventes fremmet som en tilståelsessag i medfør af retsplejelovens § 922.

Efter Justitsministeriets opfattelse kan der imidlertid anføres både praktiske og principielle indvendinger mod en ordning, hvor den sigtede/tiltaltes udeblivelse i videre omfang, end hvad der følger af § 934, anses for en erkendelse.

Selv hvis udeblivelse kunne anses som en erkendelse, må det således forventes, at en række forhold vil gøre, at domstolene formentlig ikke særlig hyppigt vil anvende en sådan adgang i sager, der i dag søges

fremmet som tilståelsessager efter retsplejelovens § 922. Det vil især være tilfældet for sager, hvor oplysninger om tiltaltes personlige forhold meget ofte spiller en afgørende rolle for strafudmålingen, og hvor der ofte vil være uklarheder i selve sagens faktum, som retten vil være utilbøjelig til at anse for afgjort i kraft af udeblivelse, f.eks. også af hensyn til medgeringsmænd. Det samme vil gælde en del sager, som ikke er tilståelsessager, og som behandles efter retsplejelovens kapitel 80 om domsforhandling for byret i sager, i hvilke der ikke medvirker domsmænd.

Efter Justitsministeriets opfattelse er det endvidere forbundet med retssikkerhedsmæssige betæneligheder at betragte den omstændighed, at en tiltalt ikke møder op til et retsmøde, som ensbetydende med en erkendelse, der skal kunne danne grundlag for idømmelse af fængselsstraf.

Hertil kommer, at en udvidet ordning, hvorefter en tiltalt, der udebliver fra domsforhandlingen, uden gennemførelse af en domsforhandling med bevisførelse, efter Justitsministeriets opfattelse vil kunne rejse visse betæneligheder i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Justitsministeriet kan derfor tilslutte sig Advokatrådet, Dommerforeningen og Rigsadvokatens forslag om, at en udvidelse af adgangen til at afsige udeblivelsesdomme skal begrænses til sager, hvor der er rejst tiltale, og hvor der derfor skal ske bevisførelse, også selv om tiltalte udebliver.

3.3.2. *Strafkravet*

Efter Justitsministeriets opfattelse vil en ændring af § 847, stk. 3, nr. 4, så muligheden for at idømme fængselsstraf forhøjes fra fængsel i 30 dage til fængsel i 3 måneder, medføre, at ordningen vil kunne finde anvendelse på et meget stort antal straffesager. I 1999 udgjorde antallet af sager, der endte med en ubetinget frihedsstraf på 3 måneder eller mindre, således 79 pct. af samtlige betingede og ubetingede straffedomme. En udvidelse fra 30 dage til 3 måneder vil endvidere indebære en væsentlig udvidelse af muligheden for at afsige dom i udeblivelsesager. I 1999 udgjorde antallet af sager, der endte med en ubetinget frihedsstraf på 30 dage eller mindre, 53 pct. af samtlige betingede og ubetingede domme. En udvidelse fra 30 dage til 3 måneder vil derfor indebære en udvidelse af muligheden for at afsige dom i udeblivelsesager svarende til ca. 50 pct. Der henvises i øvrigt til de statistiske oplysninger i bilag 3 til lovforslaget.

Som nævnt har bestemmelsens hidtidige hovedanvendelsesområde været mindre, ukomplicerede og mere takstmæssige lovovertrædelser, herunder navn-